

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

lipiec
2015 r.

PROJEKT BADAWCZY:
KONFERENCJI PRZEDSIĘBIORSTW
FINANSOWYCH W POLSCE ORAZ
KRAJOWEGO REJESTRU DŁUGÓW

Informacja sygnałna

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

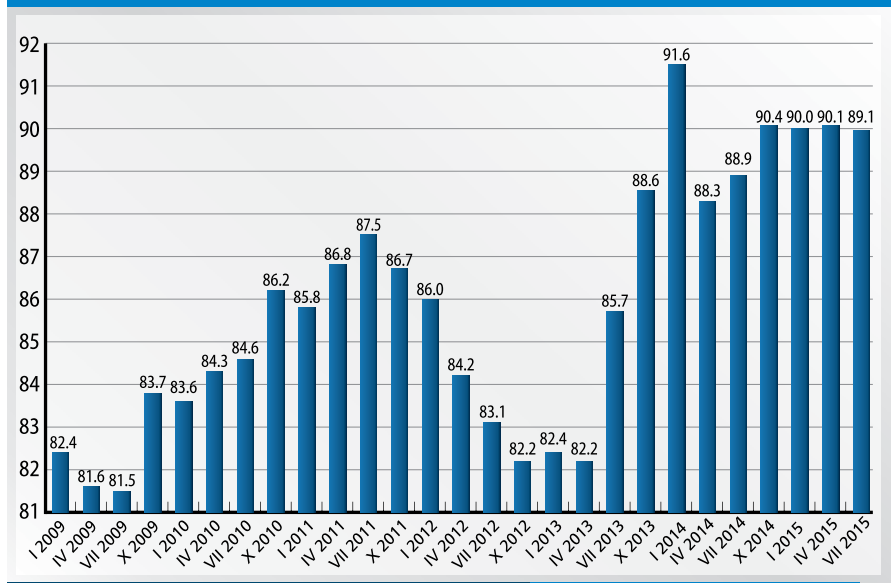
dr Piotr Białowolski

lipiec 2015 r.

Projekt badawczy:
Konferencji Przedsiębiorstw
Finansowych w Polsce oraz
Krajowego Rejestru Długów

Informacja sygnałna

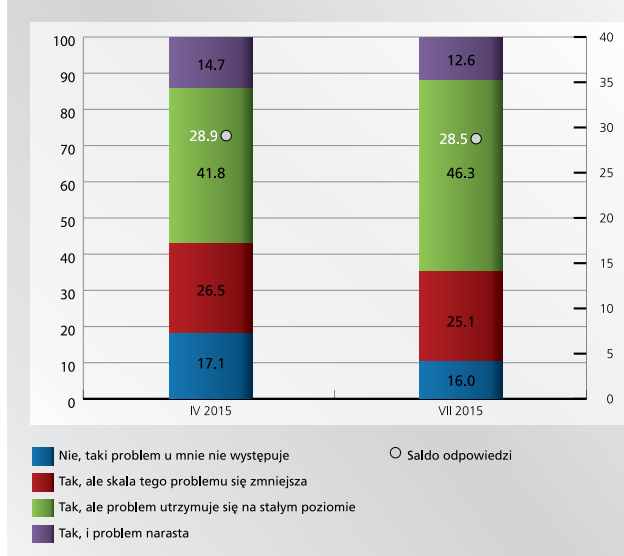
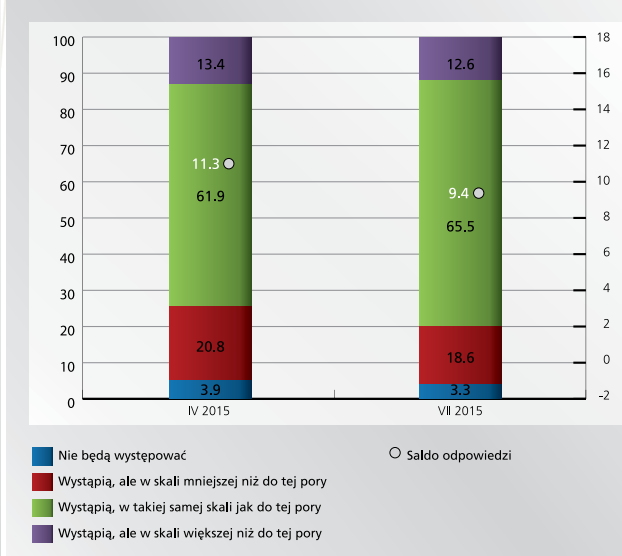
Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP)

W lipcu 2015 r. Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP) spadł z poziomu 90,1 punktu do 89,1 punktu. Należy jednak podkreślić, że wskazania INP są wciąż na bardzo wysokim poziomie. W prawie siedmioletniej historii indeksu, obecna jego wartość jest piątą, najwyższą w historii badania. Wciąż wysokie wskazania INP napawają optymizmem w odniesieniu do przyszłego tempa wzrostu gospodarczego. Obserwując bardzo silne powiązanie między INP i dynamiką produktu krajowego brutto, można spodziewać się, że sytuacja w obszarze należności wciąż będzie działała w kierunku przyspieszenia wzrostu. Pozytywne oddziaływanie wysokich wartości INP na wzrost gospodarczy wskazuje też, że w kolejnych kwartałach tempo wzrostu gospodarczego, które w 2014 r. zaczęło spadać, a z początkiem nowego roku wzrosło, może po raz kolejny nieznacznie przyspieszyć.

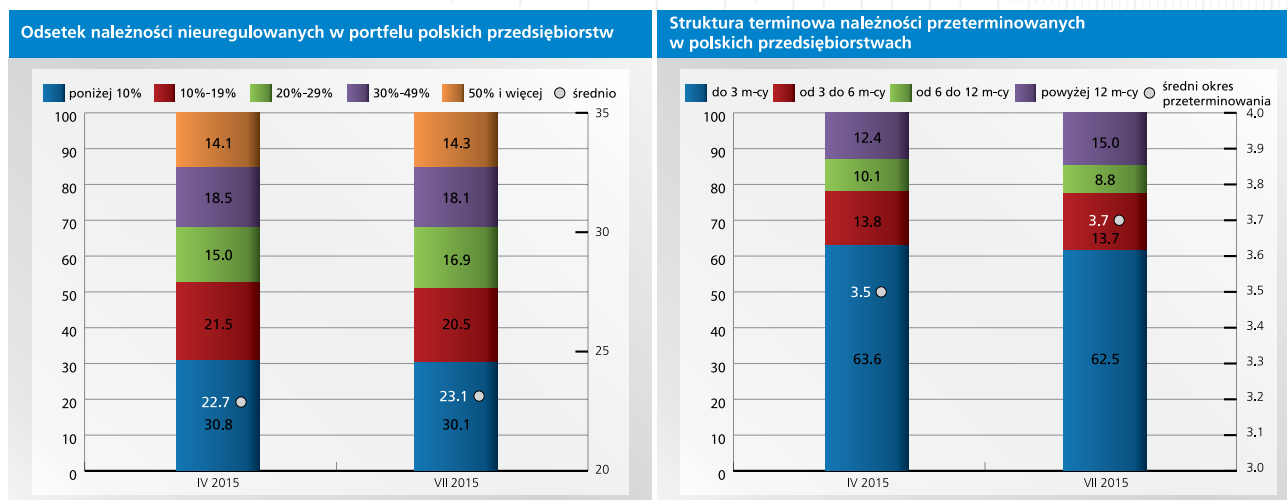
Niewielki spadek wartości wskaźnika w bieżącym badaniu jest odbiciem spadku prawie wszystkich jego komponentów. W bieżącym kwartale w kierunku spadku INP w największym stopniu oddziaływało wydłużenie przeciętnego okresu oczekiwania na należności. Pogorszenie nastrojów odnotowano również w obszarze prognozy sływu należności. Należy jednak pamiętać, że wszystkie komponenty INP są na poziomie powyżej długo-okresowej średniej. Negatywne zmiany wskazują zatem na spadek optymizmu, jednak nie oznaczają negatywnych ocen. Jedynym obszarem, w którym obserwowany był wzrost optymizmu względem poprzedniego kwartału jest zagrożenie związane z występowaniem zatorów płatniczych.

Reasumując, wysoka wartość INP jest wynikiem pozytywnych nastrojów w gospodarce i wskazuje na prawdopodobną kontynuację wzrostu gospodarczego, a może nawet jego przyspieszenie do ok. 4%, o ile nie będą temu przeciwdziałały czynniki zewnętrzne.

Skala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontraheńców
polskich przedsiębiorców – stan bieżącySkala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontraheńców
polskich przedsiębiorców – przewidywania

Badanie przeprowadzone w lipcu 2015 r. wskazuje na symboliczne pogorszenie bieżącej oceny portfela należności polskich przedsiębiorstw. Przewaga firm deklarujących, że albo nie obserwują jakichkolwiek problemów z odzyskiwaniem należności albo problemy te się zmniejszają nad firmami, które deklarują wzrost problemu opóźnień w otrzymywaniu należności wynosi obecnie 28,5 pp., podczas gdy w poprzednim kwartale wynosiła ona 28,9 pp. Pomimo, że nie są obserwowane zmiany na poziomie agregatów, widoczne jest, iż zwiększyła się grupa firm, w których problem egzekwowania należności pozostaje stabilny (zmiana z 41,8% do 46,3%). Wzrost gospodarczy utrzymujący się już od ponad roku ustabilizował sytuację w obszarze należności. Przedsiębiorstwa operują teraz w bardziej stabilnym otoczeniu i w konsekwencji nie doświadczają gwałtownych wahań związanych ze sływem należności. Szczególnie dobrym sygnałem dla gospodarki jest kolejny spadek odsetka firm, które deklarują, że problem opóźnień dotyka je w coraz większym stopniu. Warto pamiętać, że takie firmy zdecydowanie częściej narażone są na bankructwo, a ich bankructwo może w konsekwencji doprowadzić do upadku kolejne firmy.

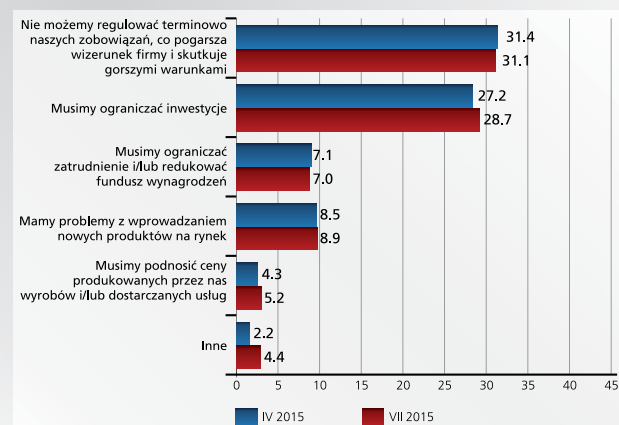
Prognoza sływu należności również nieznacznie pogorszyła się względem poprzedniego kwartału. Korzystnym sygnałem dla gospodarki jest zmniejszający się udział przedsiębiorców, którzy spodziewają się wzrostu problemów z należnościami w nadchodzących miesiącach. Obecnie jedynie 12,6% wszystkich firm deklaruje taką sytuację, co stanowi drugi najniższy wynik w historii. Stabilizacja w obszarze należności jest bardzo dobrym sygnałem i wskazuje, że z tego kierunku nie należy oczekiwać zagrożenia dla wzrostu gospodarczego.

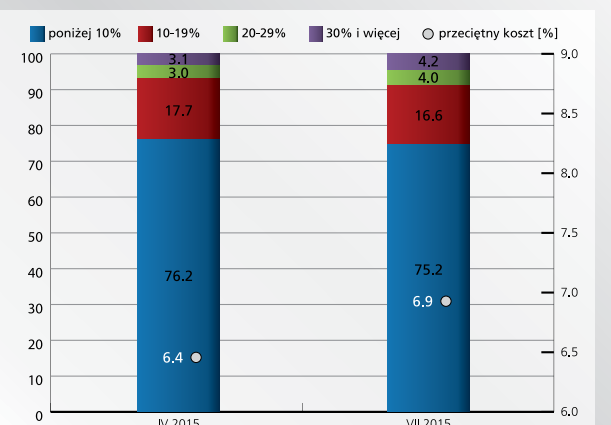
W lipcu 2015 r. odsetek przeterminowanych należności w portfelach polskich przedsiębiorstw nieznacznie wzrósł – z 22,7% do 23,1%. Obserwowany poziom opóźnień jest wciąż bardzo umiarkowany, na co wskazuje odsetek opóźnień o ponad 2 pp. niższy od długookresowej średniej z badania. Wprawdzie względem poprzedniego badania nieznacznie zwiększył się udział firm mających w portfelu co najmniej 50% przeterminowanych faktur (obecnie stanowią one 14,3% ogółu przedsiębiorstw mających problem z opóźnieniami), to jednak w dalszym ciągu bardzo znaczący odsetek firm deklaruje, że opóźnienia stanowią co najwyżej 10% wszystkich opóźnionych płatności (30,1%). W świetle dobrych wyników finansowych polskich przedsiębiorstw dane te pozwalają oczekiwać, że opóźnienia w otrzymywaniu należności nie będą przekładały się na sytuację przedsiębiorstw w średnim okresie.

Przeciętny okres przeterminowania należności wzrósł natomiast z 3 miesięcy i 16 dni do 3 miesięcy i 22 dni. Jest to już druga z rzędu niekorzystna zmiana. Należy jednak pamiętać, że w styczniu 2015 r., okres oczekiwania skrócił się do najniższego poziomu w historii badania. Oznacza to też, że nawet w obliczu obecnego wydłużenia, przedsiębiorcy czekają na spłatę swoich należności aż o ponad 10 dni krócej niż miało to miejsce w latach 2012-2013, kiedy to sytuacja w obszarze należności była najtrudniejsza. Niestety, niepokojącym sygnałem obserwowanym w strukturze terminowej należności jest wzrost udziału tych, z zapłatą których przedsiębiorcy zalegają ponad rok. Obecnie stanowią one 15% ogółu, podczas gdy w poprzednim kwartale stanowiły one jedynie 12,4%. Należności, z których zapłatą kontrahenci zalegają tak długo z niewielkim prawdopodobieństwem zostaną w ogóle spłacone. W obliczu bardzo dobrej sytuacji finansowej firm, obecny wzrost przeciętnego okresu opóźnienia nie powinien przełożyć się w żaden sposób na wzrost gospodarczy.

Odsetek przedsiębiorstw wskazujących na podejmowanie wybranych działań w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów

Odsetek przedsiębiorstw, których koszty ponoszone w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów wynoszą

Konsekwentnie największym problemem wynikającym z zaległych należności jest brak możliwości regulowania własnych zobowiązań, co przekłada się na pogorszenie warunków finansowych dostaw od kontrahentów. Pomimo bardzo niewielkiego spadku w ostatnich trzech miesiącach, zarówno w kwietniu, jak i w lipcu 2015 r. problem ten dotykał prawie co trzecią firmę w polskiej gospodarce (31,4% i 31,1%, odpowiednio). Niestety, w grupie przedsiębiorstw ogółem zwiększył się również negatywny wpływ opóźnionych należności na działalność inwestycyjną. Obecnie 28,7% firm w gospodarce deklaruje, że występujące opóźnienia przekładają się negatywnie na możliwość realizowania projektów inwestycyjnych. Mimo to, należy pamiętać, że wciąż znacząco wyższe odsetki w obu tych obszarach notowane były od początku kryzysu finansowego (2009-2010), a także w okresie spowolnienia gospodarczego pod koniec 2012 r. Pozytywnym wynikiem obserwowanym od dwóch kwartałów jest spadek udziału firm sugerujących, że jako rezultat zaległych płatności będą musiały ograniczyć zatrudnienie. Obecnie udział ten wynosi 7% ogółu firm w gospodarce, a jeszcze sześć miesięcy temu sięgał 11,4%. Coraz więcej firm deklaruje natomiast, że z powodu zaległości w otrzymywaniu należności mają problem z wprowadzeniem nowych produktów na rynek. Obecnie odsetek ten wzrósł do 8,9%. Rośnie także odsetek firm, które są zmuszone do podnoszenia cen celem skompensowania negatywnych skutków opóźnień w otrzymywaniu należności. Stanowią one 5,2% ogółu badanych.

Wydatki na cele związane ze skutkami i przeciwdziałaniem opóźnieniom stanowią obecnie przeciętnie 6,9% ogółu kosztów przedsiębiorstw i są na poziomie zbliżonym do długookresowej średniej. Obecnie 75,2% firm deklaruje, że stanowią one poniżej 10% ogółu kosztów, podczas gdy poprzednio było to 76,2% badanych.

